

הצעה לדבר מפקד לעשרה בטבת

בעשרה בחודש טבת, שיחול ביום שישי הקרוב, אנו מציינים את היום בו התחיל המצור על ירושלים בזמן בית ראשון. לאחר שנה וחצי פרצו הבבלים את החומות והחריבו את בית המקדש, שהיה סמל לקיומו הריבוני, הרוחני והדתי של עם ישראל בארצו במשך מאות שנים. יום זה מצויין במסורת היהודית כיום צום ואבל, והוא אחד מארבעה צומות בלוח השנה העברי המציינים את החורבן.

מסופר על קיסר צרפת נפוליאון בונפרטה, שעבר על פני בית-כנסת מט לנפול באחת העירות, וראה שם יהודים יושבים על הרצפה וממרים בכי. "מדוע אתם בוכים?" שאל. "על בית המקדש שחרב", השיבו המקוננים. "ומתי נחרב אותו בית מקדש?", הוסיף המצביא להקשות. והם השיבו: "לפני כ-1700 שנים". "עם שיודע לבכות כך על עברו – יש לו עתיד" הגיב נפוליאון, וניסח במילותיו את דברי חז"ל: "כל המתאבל על ירושלים – זוכה ורואה בשמחתה" תפיסתם ביטאה את חוסר ההשלמה עם מצב הגלות והשאיפה המתמדת לשוב לארצנו.

ראוי לציין משמעות נוספת של ימי הצום לזכר החורבן, והיא קשורה לאופן שבו הסבירו חכמינו את סיבת החורבן. מה הביא לחורבן הבית? - חז"ל הסבירו כי בבסיס הכשלון הצבאי-מדיני עמדה חולשה מוסרית-ערכית: "מקדש שני... מפני מה חרב? מפני שהייתה בו **שנאת חנם**" (תלמוד בבלי, יומא, ט ע"ב).

חז"ל טענו שהפילוג וחוסר האחדות ששררו בחברה היהודית במאה הראשונה לספירה גרמו להתמוטטותה מבפנים ולחורבן ירושלים ובית המקדש. **שנאת חנם** – חוסר סובלנות, מריבות ופילוגים, יכולים להיות הרסניים. הם פוגעים ביכולת העם להתאחד להגשמת מטרות משותפות ולהתלכד במאבק נגד אויב. הלקח לדורות הוא חשיבותה של הלכידות והרעות בחברה.

בימים אלו, בהם מדינת ישראל במלחמה, תובנה זו מתעצמת ומקבלת משנה תוקף. עם ישראל איתן ועומד מאחורינו ואנו כחיילי צה"ל יכולים לחוש את משמעות האחדות והלכידות לחוסן הלאומי. צה"ל הוא צבא העם בו משרתים כתף אל כתף חיילים וחיילות מהקבוצות המגוונות בחברה הישראלית. על אף השוני הרב בינינו, האחדות היא מקור עוצמתנו.

בימינו, זכר החורבן מלמד אותנו כמה חשוב לטפח בתוכנו "**אהבת חנם**" – רעות ללא גבולות – נוכח אתגרים ומשימות משתנות אליהם אנו נדרשים. בימים אלו, נוסף לחזק הרעות והנכונות לקחת אחריות זה על זה – זה מקור כוחנו ועוצמתנו.